

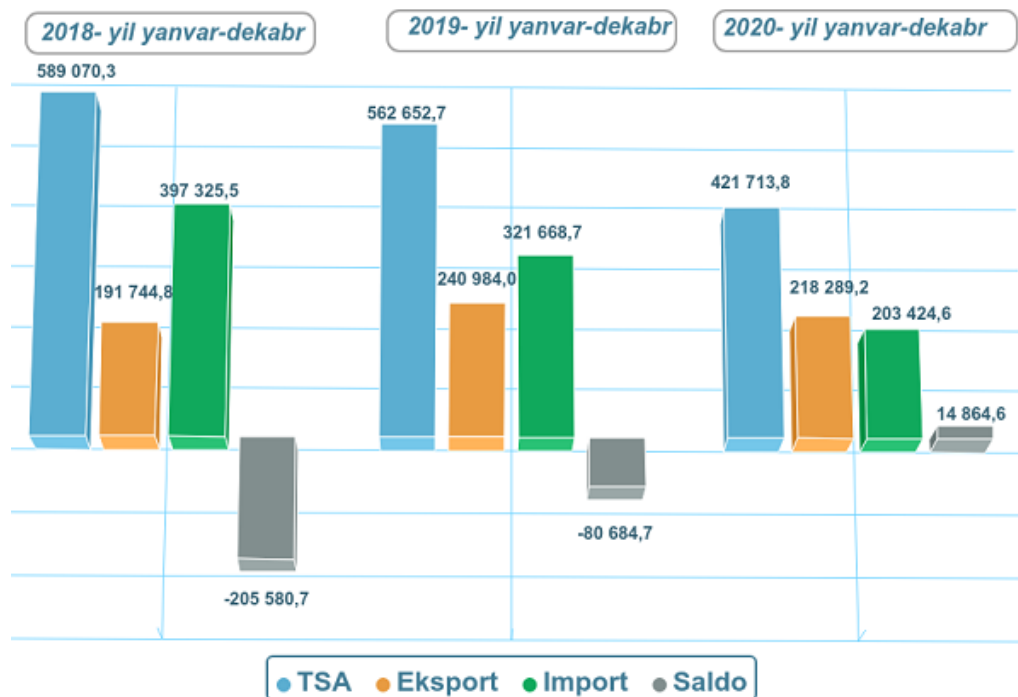

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-dekabr oylari uchun dastlabki ma`lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

2020- yilning yanvar-dekabr oylari natijalariga ko'ra viloyatning tashqi savdo aylanmasi(matnda TSA) 421 713,8 ming AQSh dollarini tashkil qildi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 140 938,9 ming AQSh dollariga kamaydi.

TASHQI SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-
dekabr, ming.
AQShdollar)

Ma`lumot uchun: O`zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko`rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o`rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o`rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o`z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarini XSST bo`yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o`rtasida o`tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO`LGAN DAVLATLAR (2020-yil yanvar-dekabr, ming. AQShdollar, ulushi, % da)

TSAning umumiy hajmidan eksport 218 289,2 ming AQSh dollariga etdi (2019- yil yanvar-dekabriga nisbatan 9,4 % pasayish qayd etildi), import esa 203 424,6 ming AQSh dollarini (pasayish 36,8 %) tashkil etdi. Tashqi savdo aylanmasining 14 864,6 ming AQSh dollari miqdoridagi faol saldosini qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, %da
Xitoy Xalq Respublikasi	142 179,8	58 095,4	84 084,4	33,7
Rossiya Federatsiyasi	48 880,7	22 563,6	26 317,1	11,6
Afg`oniston	45 474,3	45 304,8	169,5	10,8
Pokiston	40 078,2	37 854,2	2 224,0	9,5
Qozog`iston	35 789,1	5 997,5	29 791,6	8,5
Turkiya	23 509,6	12 013,2	11 496,4	5,6
Tojikiston	21 460,1	12 950,1	8 510,0	5,1
Qirg`iz Respublikasi	15 661,7	14 241,7	1 420,0	3,7
Germaniya	8 789,2	114,7	8 674,5	2,1
Hindiston	6 337,6	335,1	6 002,5	1,5

Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlar o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning o'sishi va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Surxondaryo viloyati dunyoning 50 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng kata hajmi Xitoy (33,7 %), Rossiya Federatsiyasi (11,6 %), Afg'oniston (10,8 %), Pokiston (9,5 %), Qozog'iston (8,5 %), Turkiya (5,6 %), Tojikiston (5,1 %), Qirg'iz Respublikasi (3,7 %) va Hindiston (1,5 %).

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko`rish mumkin.

Xususan, so'nggi yillarda TSA da jiddiy o'zgarishlar kuzatildi, masalan, Qirg'iziston va Tojikiston kabi davlatlar bilan sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Qirg'iziston, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansi mavjudligini mamlakatning tashqi savdosidagi ijobiy natija deb hisoblash mumkin.

TSAning boshqa davlatlar bilan eng kata hajmi (qo'shni davlatlardan tashqari) Xitoy, Rossiya, Pokiston va Turkiyaga to'g'ri keladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat sohasida 20 ta yirik sherik-davlat orasida oltita mamlakat bilan faol tashqi savdo kuzatildi, jumladan Afg'oniston (45 135,3 ming AQSh dollari), Pokiston (35 630,2 ming AQSh dollari) bilan faol tashqi savdo balansi mavjud. Qirg'iziston (12 821,6 ming AQSh dollari), Singapur (4 905,0 ming AQSh dollari), Tojikiston (4 440,0 ming AQSh dollari), Ozarbayjon (710,9 ming AQSh dollari) va Turkiya (516,8 ming AQSh dollari) .

Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i qolgan 13 ta mamlakatda saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKORDAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-dekabr ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XITOIY XALQ RESPUBLIKASI	83 525,1	170 797,8	142 179,8
Eksport	14 322,9	60 313,4	58 095,4
Import	69 202,2	110 484,5	84 084,4
Saldo	-54 879,4	-50 171,1	-25 989,1
Rossiya Federatsiyasi	62 059,1	56 468,4	48 880,7
Eksport	31 570,7	19 511,4	22 563,6
Import	30 488,4	36 956,9	26 317,1
Saldo	1 082,3	-17 445,5	-3 753,5
Afg`oniston	51 859,3	64 856,5	45 474,3
Eksport	51 469,6	64 158,1	45 304,8
Import	389,7	698,4	169,5
Saldo	51 080,0	63 459,7	45 135,3
Pokiston	39 820,6	67 008,5	40 078,2
Eksport	12 683,0	62 115,1	37 854,2
Import	27 137,6	4 893,4	2 224,0
Saldo	-14 454,6	57 221,6	35 630,2
Qozog`iston	91 298,5	40 404,0	35 789,1
Eksport	57 166,5	14 167,6	5 997,5
Import	34 132,0	26 236,4	29 791,6
Saldo	23 034,5	-12 068,9	-23 794,1
Turkiya	33 306,8	32 170,8	23 509,6
Eksport	5 838,0	3 914,2	12 013,2
Import	27 468,8	28 256,6	11 496,4
Saldo	-21 630,8	-24 342,4	516,8
Tojikiston	22 546,5	16 788,3	21 460,1
Eksport	2 376,4	5 238,4	12 950,1
Import	20 170,1	11 549,9	8 510,0
Saldo	-17 793,7	-6 311,5	4 440,0

SURXONDARYO VILOYATINING YERLIK HAMAQORAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-dekabr, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Qirg'iz Respublikasi	4 398,6	743,4	15 661,7
Eksport	3 698,7	105,2	14 241,7
Import	699,9	638,2	1 420,0
Saldo	2 998,9	-533,0	12 821,6
Germaniya	15 205,6	6 400,8	8 789,2
Eksport	652,9	425,5	114,7
Import	14 552,6	5 975,2	8 674,5
Saldo	-13 899,7	-5 549,7	-8 559,8
Hindiston	16 673,0	3 779,8	6 337,6
Eksport	548,4	112,7	335,1
Import	16 124,5	3 667,1	6 002,5
Saldo	-15 576,1	-3 554,4	-5 667,3
Litva	7 915,4	6 763,2	5 774,1
Eksport	163,1	301,3	15,6
Import	7 752,3	6 461,9	5 758,5
Saldo	-7 589,2	-6 160,6	-5 743,0
Koreya Respublikasi	28 359,6	16 916,0	5 161,7
Eksport	1 178,0	1 052,9	17,3
Import	27 181,7	15 863,2	5 144,3
Saldo	-26 003,7	-14 810,3	-5 127,0
Singapur	84,0	489,8	4 905,0
Eksport	84,0	489,8	4 905,0
Import			0,0
Saldo	84,0	489,8	4 905,0
Ukraina	15 251,0	14 559,4	3 051,4
Eksport	658,7	3 723,7	677,7
Import	14 592,3	10 835,7	2 373,7
Saldo	-13 933,6	-7 112,0	-1 695,9

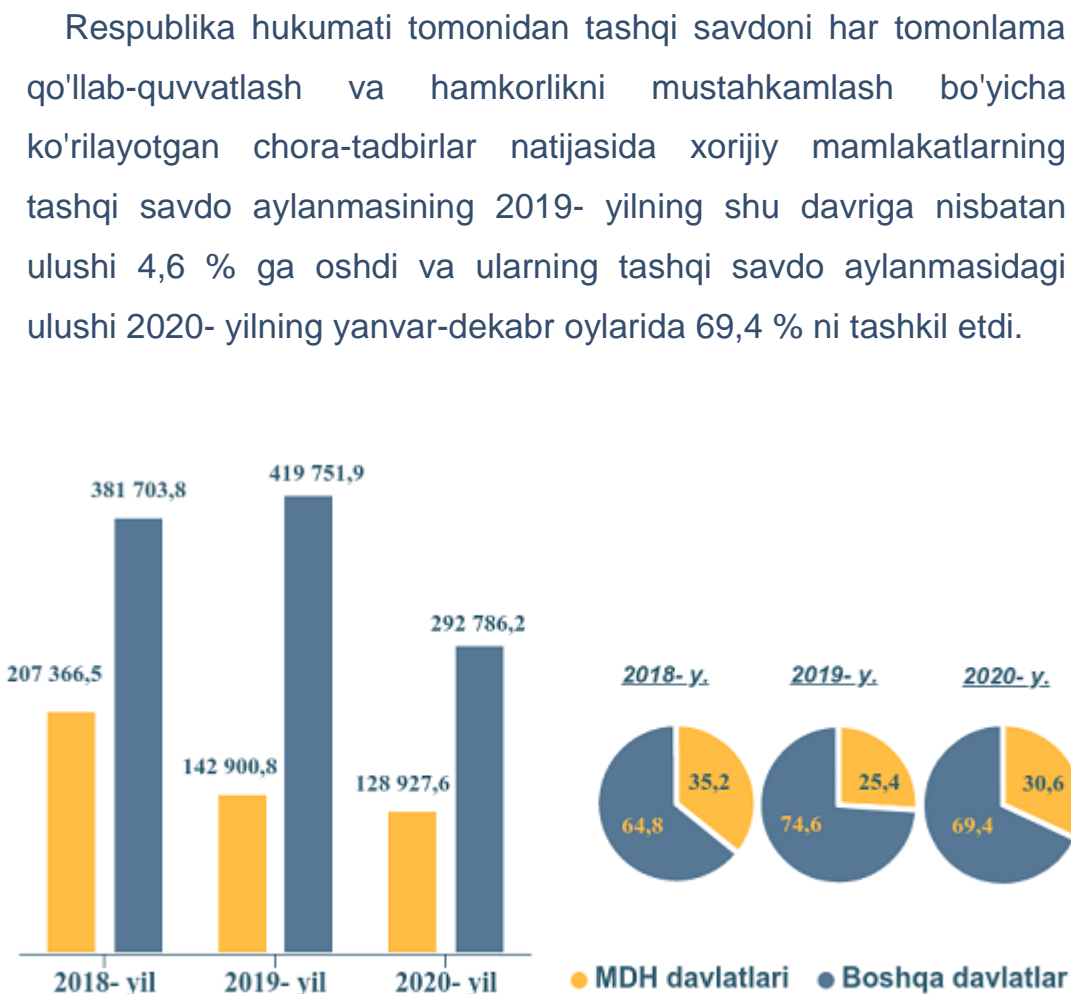

**SURXONDARYO
VILOYATINING Y
IRIK
HAMKORDAVL
ATLAR BILAN
TASHQI SAVDO
AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-
dekabr,
ming. AQSh
dollari)**

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Belarussiya	3 177,1	6 071,0	1 964,4
Eksport	282,9	478,2	604,5
Import	2 894,1	5 592,9	1 359,9
Saldo	-2 611,2	-5 114,7	-755,4
Italiya	13 360,8	1 043,0	1 895,0
Eksport	18,2	42,5	
Import	13 342,5	1 000,5	1 895,0
Saldo	-13 324,3	-958,0	-1 895,0
Eron	12 853,2	13 097,3	1 842,0
Eksport	915,8	1 521,6	
Import	11 937,4	11 575,7	1 842,0
Saldo	-11 021,6	-10 054,1	-1 842,0
Latviya	34 361,0	7 744,9	1 695,3
Eksport	14,7	106,4	4,4
Import	34 346,3	7 638,4	1 691,0
Saldo	-34 331,6	-7 532,0	-1 686,6
Turkmaniston	7 059,4	6 696,1	1 117,2
Eksport	391,7	69,2	69,1
Import	6 667,6	6 626,9	1 048,1
Saldo	-6 275,9	-6 557,7	-979,1
Ozərbayjon	1 264,1	1 046,2	920,4
Eksport	1 264,1	514,5	815,6
Import		531,8	104,7
Saldo	1 264,1	-17,3	710,9

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-dekabr, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

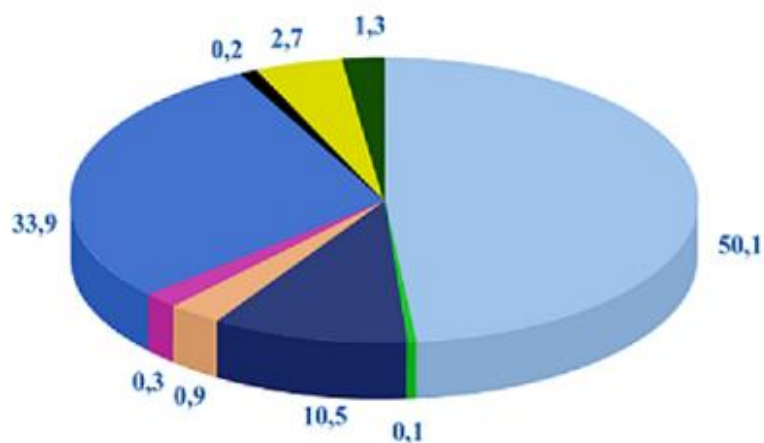
2020- yil yanvar-dekabr oylarida MDH mamlakatlarining tashqi savdo aylanmasi hajmi 2019- yilning shu davriga nisbatan pasaygan (4,6 % ga kamayish) va umumiy tashqi savdo aylanmasining 30,6 % ni tashkil etdi.

SURXONDARYO VILOYAT EKSPORTI (2020-yil yanvar-dekabr)

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida eksport qiluvchi subyektlarning umumiy soni 315 tani tashkil etib, bu eksport hajmini 218 289,2 ming AQSh dollariga yetkazishni ta'minladi (pasayish 2019- yilning shu davriga nisbatan 9,4 % ni tashkil etdi).

Eksport tarkibining 98,7 % ni asosan oziq-ovqat mahsulotlariga (50,1 %), sanoat mahsulotlariga (33,9 %) to'g'ri keladi.

XSST
BO`YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar –
dekabr,
ulushi, % da)

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	218 289,2	57 939,4	160 349,8	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	109 458,3	36 816,7	72 641,6	50,1	63,5	45,3
Ichimliklar va tamaki	96,5	71,4	25,1	0,1	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	22 915,1	2 410,9	20 504,1	10,5	4,2	12,8
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	77,1	57,5	19,6	-	0,1	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1 998,1	1 298,7	699,4	0,9	2,3	0,5
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	718,5	409,0	309,6	0,3	0,7	0,2
Sanoat mahsulotlari	74 012,3	9 338,0	64 674,4	33,9	16,1	40,3
Mashinalar va transport uskunolari	331,1	215,7	115,4	0,2	0,4	0,1
Har xil tayyor mahsulotlar	5 790,1	5 295,3	494,8	2,7	9,1	0,3
Xizmatlar	2 892,0	2 026,2	865,8	1,3	3,5	0,5

Tovarlarni eksport qilish yo'nalishida MDH va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasidagi xizmatlardafarq mavjud. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 63,5 foizi birinchi navbatda bu oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, undan keyin turli xil tayyor mahsulotlar va ishlab chiqarilgan mahsulotlarga to'g'ri keladi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O`SISH
SUR`ATLARI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-dekabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	90,6	132,2	81,3
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	72,8	112,0	61,8
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	169,8	2,8 m.	162,2
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	102,4	76,4	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	131,5	85,7	165,7 m.
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	8,0 m.	4,6 m.	-
Sanoat mahsulotlari	103,5	165,6	98,1
Mashinalar va transport uskunolari	109,8	5,3 m.	44,2
Har xil tayyor mahsulotlar	16,0 m.	16,8 m.	11,9 m.
Xizmatlar	91,8	84,1	117,0

Hisobot davrida MDH mamlakatlariga turli xil tayyor mahsulotlar, sanoat tovarlari, nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek kimyoviy moddalar va shu kabi mahsulotlar eksporti oshdi, asosan oziq-ovqat va tirik hayvonlar, sanoat mahsulotlari eksporti pasayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahliliboshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020- yil yanvar-dekabr oylarida 2019-yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek, turli xil tayyor mahsulotlar va kimyoviy moddalardan tashqari nooziq-ovqat xom ashyolari eksporti hajmi oshganligini ko'rsatdi. Oziq-ovqat va tirik hayvonlar, ishlab chiqarilgan mahsulotlar va xizmatlar eksporti kamaydi.

**MDH
VA BOSHQA
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
dekabr,
ming.
AQShdollar,
ulushi, % da)**

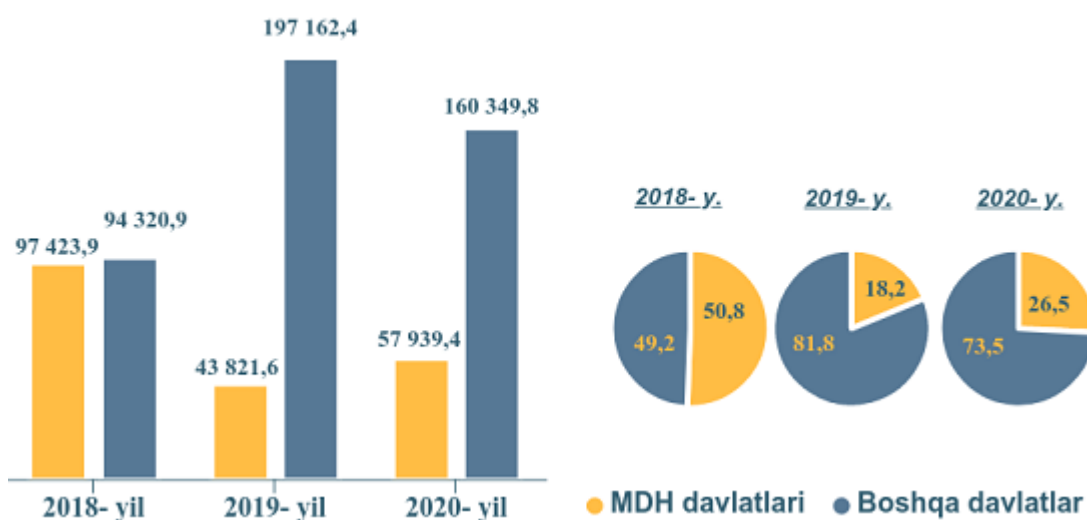
XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100	100	100
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	77,0	62,4	50,1
Ichimliklar va tamaki	-	-	0,1
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	7,4	5,6	10,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2,1	-	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	0,6	0,9
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	0,2	-	0,3
Sanoat mahsulotlari	11,3	29,7	33,9
Mashinalar va transport uskunalari	0,1	0,1	0,2

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Har xil tayyor mahsulotlar	-	0,2	2,7
Xizmatlar	1,9	1,3	1,3

So'nggi uch yil ichida boshqa xorijiy mamlakatlarga eksport qilish hajmi oshdi va ularning umumiy hajmidagi ulushi 49,2 % dan 73,5 % ga ko'tarildi. Mos ravishda MDH mamlakatlariga eksportning umumiy hajmidagi ulushi 50,8 % dan 26,5 % gacha pasaydi.

**EKSPORT
DAVLATLARGA
MDH va
BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLAR
(yanvar-dekabr
oylari uchun,
ming AQSh
dollari, ulush,%)**

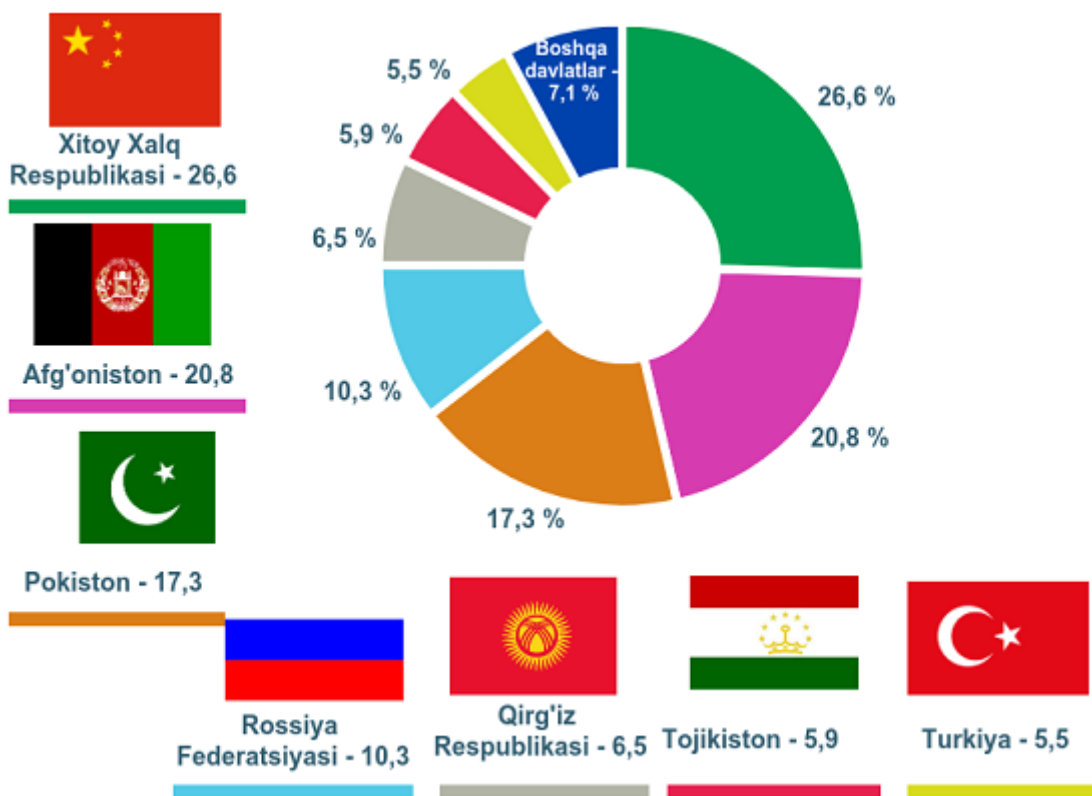
2019- yil yanvar-dekabr oylariga nisbatan tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy sheriklarimiz Xitoy (umumiy eksportning 26,6 %), Afg'oniston (20,8 %), Pokiston (17,3 %), Rossiya Federatsiyasi (10,3 %), Qirg'iziston (6,5 %), Tojikiston (5,9 %) va Turkiya (5,5 %) Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 93,0 % ga etdi.

2020- yil yanvar-dekabr oylarida, 2019 –yilning shu davriga nisbatan Pokiston tovarlar va xizmatlar eksportida ettita yirik sherik mamlakatlari orasida XXRda etakchi mavqeini yo'qotdi va uchinchi o'rinni egalladi. Afg'oniston ikkinchi, Rossiya Federatsiyasi esa beshinchi o'rindan uchinchi o'ringa ko'tarildi va Qirg'iziston yigirma oltinchi o'rindan beshinchi o'ringa ko'tarildi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019- yilning shu davriga nisbatan 96 tadan 28 tagacha pasaydi.

SURXONDARYO VILOYATIEKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2020- yil yanvar-dekabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O`SISH SUR`ATLARI (yanvar-dekabr)

Davlatlar	Ming.AQSHdollari		O'sishsur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	60 313,4	58 095,4	4,2 m.	96,3	3	1
Afg`oniston	64 158,1	45 304,8	124,7	70,6	1	2
Pokiston	62 115,1	37 854,2	4,9 m.	60,9	2	3
Россия	19 511,4	22 563,6	61,8	115,6	4	4
Qirg'iz Respublikasi	105,2	14 241,7	2,8	135,4 m.	25	5
Tojikiston	5 238,4	12 950,1	2,2 m.	2,5 m.	6	6
Turkiya	3 914,2	12 013,2	67,0	3,1 m.	7	7
Qozog`iston	14 167,6	5 997,5	24,8	42,3	5	8
Singapur	489,8	4 905,0	5,8 m.	10,0 m.	15	9
Ozabayjon	514,5	815,6	40,7	158,5	13	10
Ukraina	3 723,7	677,7	5,7 m.	18,2	8	11
Belarus	478,2	604,5	169,0	126,4	16	12
AQSH	112,1	448,7	27,5	4,0 m.	22	13
Hindiston	112,7	335,1	20,5	3,0 m.	21	14
Polsha	496,3	236,6	11,7 m.	47,8	14	15

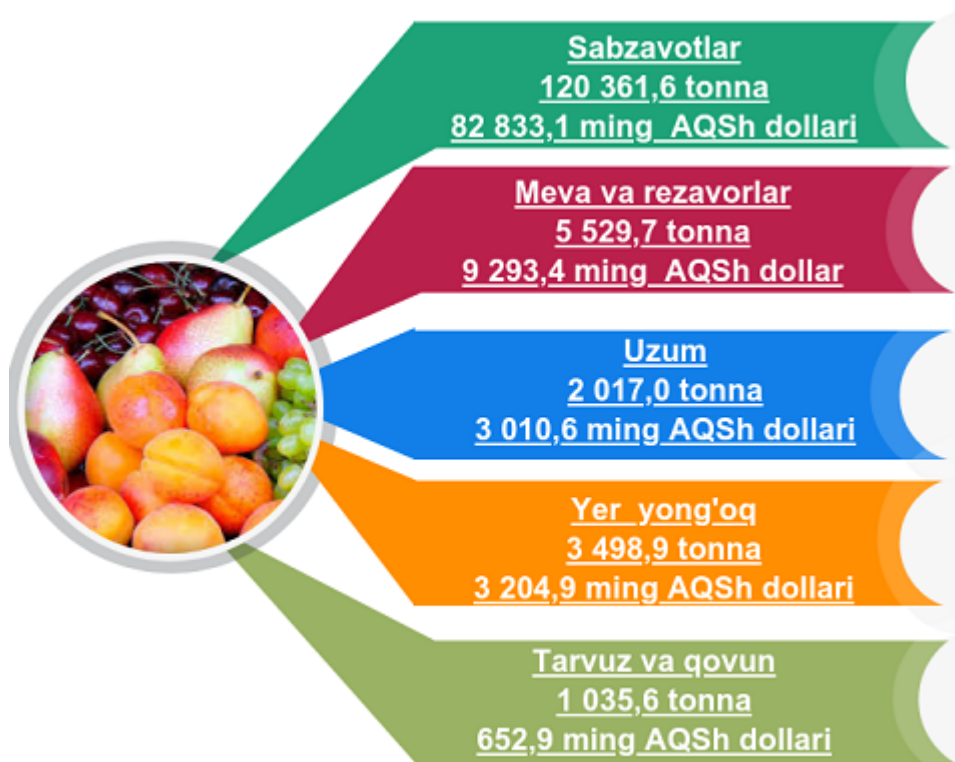
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

Meva va sabzavotlarni

Meva va sabzavotlarni eksport qilish hajmi jismoniy ko'rinishda 132 442,9 tonnadan ko'proqni tashkil etdi va qiymat jihatidan 98 994,8 ming AQSh dollaridan oshdi (2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish darajasi 11,6 % ni va 25,0 % ni) tashkil etdi.

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

Shundan 120 361,6 tonna sabzavot eksport qilindi, 82 833,1 ming AQSh dollari shuningdek, 9 293,4 ming AQSh dollari miqdoridagi 5 529,7 tonna meva va reza mevalari (qiymati 2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish sur'ati mos ravishda 27,5 % va 17,5 % ni tashkil etdi).

Hukumat qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratayotgani bois yildan-yilga eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi oshmoqda. 2020- yil yanvar-dekabr oylarida eksportning umumiy hajmida meva-sabzavot mahsulotlarining ulushi 45,4 % ni tashkil etdi.

Meva va sabzavotlarning asosiy eksport bozorlari Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, va Qozog'istonda joylashgan.

Mevava sabzavotlarni eksport qilish bo'yicha eng katta hajm meva va sabzavotlarning Afg'onistonga (33,6 %), Pokiston (32,1 %), Rossiya Federatsiyasi (17,6 %), Qirg'iz Respublikasida (7,9 %) va Qozog'istonda (5,2 %) ga to'g'ri keladi.

**MEVA -
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-
dekabr)**

Davlatlar	2019- yil			2020- yil		
	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da
Afg`oniston	28 972,1	40 708,6	30,9	44 529,4	33 225,8	33,6
Pokiston	53 047,9	53 355,1	40,4	26 697,4	31 773,2	32,1
Rossiya Federatsiyasi	22 177,7	11 819,5	9,0	36 278,8	17 449,7	17,6
Qirg`iz Respublikasi	-	-	-	1 222,4	7 824,9	7,9
Qozog`iston	30 898,8	13 991,5	10,6	17 361,7	5 134,6	5,2
Tojikiston	1 985,8	1 683,0	1,3	1 532,4	900,0	0,9
Ukraina	2 622,8	3 502,9	2,7	1 758,3	677,7	0,7
Belarus	1 213,4	358,3	0,3	1 438,7	421,2	0,4
AQSH	76,8	54,0	-	80,3	365,6	0,4
Ozarbajjon	110,0	105,5	0,1	294,5	264,7	0,3
XXR	3 756,4	2 774,6	2,1	286,0	256,3	0,3
Polsha	981,0	495,7	0,4	335,4	236,6	0,2
Iroq	652,4	518,1	0,4	167,0	107,4	0,1
Gruziya	126,9	114,9	0,1	87,2	82,9	0,1
BAA	319,9	277,5	0,2	129,8	77,9	0,1
Germaniya	213,8	409,5	0,3	44,8	73,2	0,1
Turkmaniston	50,0	58,1	-	95,5	61,5	0,1
Boshqalar	2 700,8	1 694,3	1,3	103,3	61,5	0,1

*-qiymat ifodasidan

**TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINI
EKSPORT QILISH**

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining o'sishini to'g'ridan-to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xom ashyosi etishtirish o'rniga qo'shimcha qiymatni shakllantirishdagi islohotlar natijasida ko'rish mumkin.

2020- yil yanvar-dekabr oylarida to'qimachilik mahsulotlari 79 245,1 ming AQSh dollari miqdorida eksport qilindi, bu umumiy eksport hajmining 36,3 foizini tashkil etdi.

To'qimachilik eksportining asosiy ulushini paxta iplari (82,4 %) va tayyor trikotaj kiyimlar (4,6%) tashkil etadi.

**TO`QIMACHI-
LIK MAHSULOT-
LARI EKSPORTI
TARKIBIDINAMI
KASI
(yanvar-
dekabr,
ming. AQSh
dollari)**

XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	24 521,1	76 130,8	79 245,1
Paxtadan yigirilgan ip	19 387,3	68 551,7	65 264,8
Tayyor trikotaj kiyimlar	2 879,7	4 509,2	6 295,5
Ipak va ipak buyumlari	-	307,2	3 621,9
Paxta matolari	2 077,5	2 710,1	2 188,3
Trikotaj mato	-	4,7	903,9
Tayyor tikuv kiyimlari	-	-	681,6
Boshqa tayyor matolar, lattalar	176,7	40,0	139,8
Gilam va boshqa to'qimachilik zamin qoplamalari	-	2,2	68,9
Paxta momig'i, namat va to'quv bo'lmagan materiallar, arqonlar mahsulotlari	-	5,7	43,2
Boshqa tovarlar	-	-	37,1
Тукимачилик ип калаваси	-	-	0,047

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulot eksportini rag'batlantirish bo'yicha olib borilayotgan amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning bu boradagi salohiyati tobora ortmoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng kata ulushi XXR (57 470,0 ming AQSh dollari - 72,5 %), Qirg'iziston (4 621,3 ming AQSh dollari - 5,8 %) va Turkiyaga (4 601,8 ming AQSh dollari - 5,5 %) to'g'ri keladi..

TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORT QILISH
GEOGRAFIYASI
(2020- yil
yanvar-dekabr,
oylari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	12 209,3	57 357,2	57 470,0
Qirg'izRespublikasi	-	57,3	4 621,3
Turkiya	3 678,6	3 257,9	4 601,8
Tojikiston	-	112,9	4 265,0
Pokiston	382,9	7 016,9	3 846,3
Rossiya Federatsiyasi	7 058,6	5 671,4	3 341,1
Qozog'iston	-	-	540,1
Afg'oniston	176,7	41,4	202,0
Belarus	238,3	70,4	183,3
Hindiston	-	-	174,1
Eron	474,5	1 182,1	-
Italiya	-	24,6	-
KoreyaRespublikasi	-	818,4	-
Vetnam	302,1	520,3	-

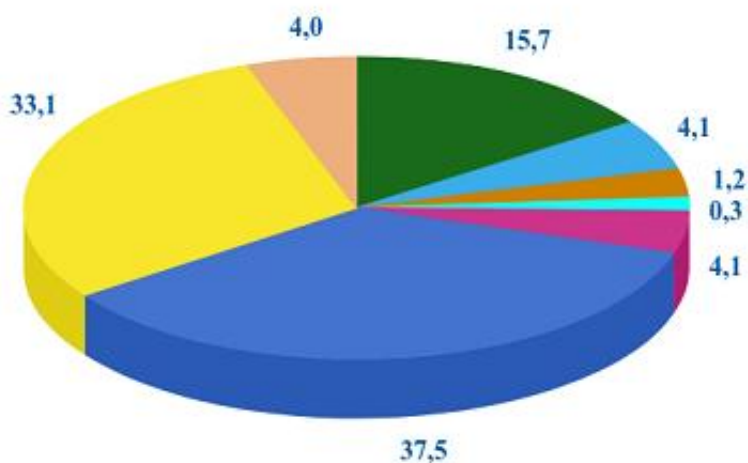

SURXONDARYO VILOYATINING IMPORTI (2020-yil yanvar-noyabr)

2020- yil yanvar-dekabr oylarida import hajmi 203 424,6 ming. AQSh dollarini va 2019- yilning mos davriga nisbatan 36,8 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng kata ulush, sanoat tovarlari (37,5 %), mashina va transport uskunalari (33,1 %), shuningdek oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (15,7 %) egallaydi.

IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr, ulushi,
% da)

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-dekabrida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 118 222,6 ming. AQSh dollariga kamaydi va 203 384,8 ming. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 39,9 ming. AQSh dollariga yetdi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr)**

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	203 424,6	70 988,1	132 436,5	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	31 980,0	20 727,7	11 252,3	15,7	29,2	8,5
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	8 324,9	7 778,6	546,2	4,1	11,0	0,4
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2 453,6	2 448,0	5,7	1,2	3,4	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	652,9	567,9	85,0	0,3	0,8	0,1
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	8 272,1	2 821,6	5 450,6	4,1	4,0	4,1
Sanoat mahsulotlari	76 250,9	30 687,4	45 563,4	37,5	43,2	34,4
Mashinalar va transport uskunolari	67 322,6	5 522,9	61 799,8	33,1	7,8	46,7
Har xil tayyor mahsulotlar	8 127,7	433,8	7 693,9	4,0	0,6	5,8
Xizmatlar	39,9	0,3	39,6	-	-	-

Importning eng kata ulushi sanoat tovarlariga (43,2 %) MDH mamlakatlariga, boshqa xorijiy davlatlarda esa ularning ulushi mashina va transport uskunalariga (46,7 %) to'g'ri keladi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
dekabr, o'sishi,
% da)**

XSST tarkibi	2019- yil yanvar-dekabr nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	63,2	71,6	59,5
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	79,6	65,3	133,8
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	89,6	180,6	11,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	587,5	621,4	23,9
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	48,5	42,2	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	15,2	12,3	17,3
Sanoat mahsulotlari	157,3	110,7	219,6
Mashinalar va transport uskunalari	46,3	59,7	45,4
Har xil tayyor mahsulotlar	37,1	31,2	37,5
Xizmatlar	65,0	4,2	71,7

Import qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibini tahlil qilish 2020- yil yanvar-dekabr oylarida, shuningdek, 2019- yil yanvar-dekabr nisbatan sanoat mahsulotlari importi 11,7 % dan 37,5 % gacha o'sdi, mashinalar va transport uskunalari 51,2 % dan 33,1 % gacha va oziq-ovqat mahsulotlari 19,4 % dan 15,7 % gacha pasaydi.

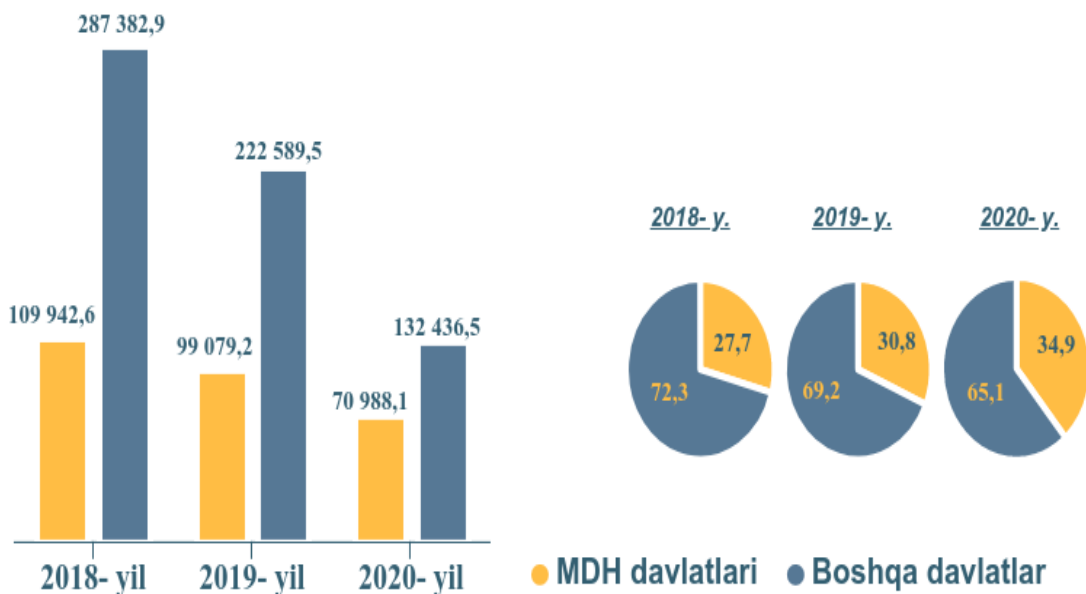
**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020-yil
yanvar-dekabr,
ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	19,4	12,5	15,7
Ichimliklar va tamaki	-	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	2,3	2,9	4,1
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	0,3	0,1	1,2
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	2,7	0,4	0,3
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	7,5	16,9	4,1
Sanoat mahsulotlari	11,7	15,1	37,5
Mashinalar va transport uskunolari	51,2	45,2	33,1
Har xil tayyor mahsulotlar	4,9	6,8	4,0
Xizmatlar	-	-	-

So'nggi uch yil ichida MDH mamlakatlaridan import hajmi oshdi, 2019- yilning shu davriga nisbatan ularning umumiy importdagi ulushi 27,7 % dan 34,9 % ga ko'tarildi. Dinamika shuningdek, boshqa xorijiy mamlakatlardan import hajmi 90 153, ming AQSh dollariga kamayganligini va 2019- yilning shu davriga nisbatan ularning ulushi 65,1 % tashkil etganligini ko'rsatmoqda.

IMPORT DAVLATLARGA MDH va BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR (yanvar-dekabr oylari uchun, ming AQSh dollari, ulush,%)

Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 41,3 % ulushi Qozog`iston Respublikasi (14,6 %) bilan Rossiya Federatsiyasini (12,9 %) ortda qoldirgan holda, uchinchi o`rinni egalladi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIRIK HAMKOR DAVLATLAR O`N BESHTALIGI (yanvar-dekabr)

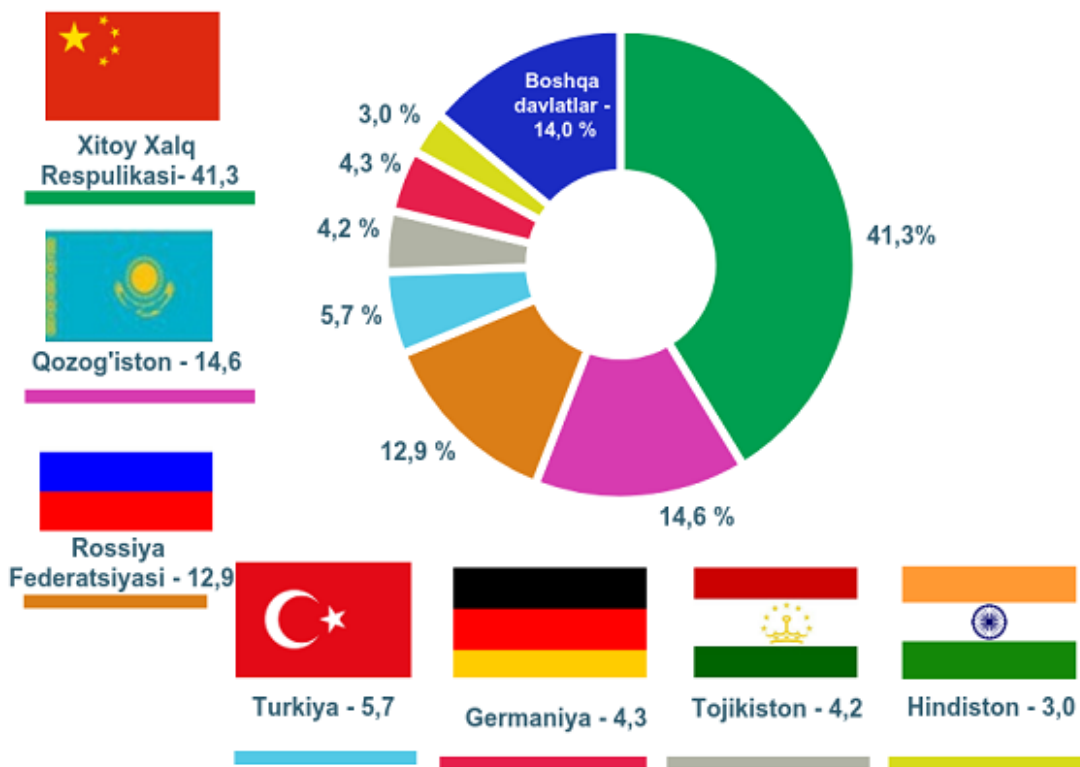
Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	110 484,5	84 084,4	159,7	76,1	1	1
Qozog`iston	26 236,4	29 791,6	76,9	113,6	4	2
Rossiya Federatsiyasi	36 956,9	26 317,1	121,2	71,2	2	3
Turkiya	28 256,6	11 496,4	102,9	40,7	3	4
Germaniya	5 975,2	8 674,5	41,1	145,2	13	5
Tojikiston	11 549,9	8 510,0	57,3	73,7	7	6
Hindiston	3 667,1	6 002,5	22,7	163,7	16	7
Litva	6 461,9	5 758,5	83,4	89,1	11	8
Koreya	15 863,2	5 144,3	58,4	32,4	5	9

Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Respublikasi						
Ukraina	10 835,7	2 373,7	74,3	21,9	8	10
Pokiston	4 893,4	2 224,0	18,0	45,4	15	11
Italiya	1 000,5	1 895,0	7,5	189,4	23	12
Eron	11 575,7	1 842,0	97,0	15,9	6	13
Latviya	7 638,4	1 691,0	22,2	22,1	9	14
Qirg`iz Respublikasi	638,2	1 420,0	91,2	222,5	29	15

2020- yil yanvar-dekabr oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan 50 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

SURXONDARYO VILOYATI IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2020-yil yanvar-dekabr, % da)

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Tojikiston, Litva va Hindiston) jami import hajmida 86,0 % ulushga ega bo'lib, 180 635,1 ming AQSh dollarini tashkil etadi.

Yuqorida sanab o'tilgan mamlakatlar bilan JST bo'yicha hamkorlik O'zbekiston Respublikasi Prezidentining so'nggi yillarda amalga oshirgan tashriflari natijasida baholanishi mumkin 15 davlatlarida uch yil, bu ayniqsa tashriflar hamkor davlatlar bilan imzolangan ikki tomonlama o'zaro manfaatli shartnomalar.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**

Tel.:76-225-65-74